

дело. В същия смисъл пише и на Д.Хр.Попов, чрез когото изпраща с доверен човек (Калчо Пасков) писма за България и Румъния, т.е. следва практиката, установена в БРЦК за връзка с неговите ръководители чрез Данаил в Т.Мъгуреле. А на сливенци обстойно разяснява, че международната политика налага скорошни въоръжени действия, но в цяла България, а не разпокъсано. Тук намираме също данни за трезвите възгледи на Хитов за политиката на Русия и не само в момента, но и по време на войните ѝ с Турция, когато изоставя българите и българския национален въпрос.⁴⁶

Потвърждението на правотата на Хитовите виждания дава основания да престанат несправедливите и необективни обвинения срещу него само по отговора на Левски от 29.IX.1871 г., като дори писмото на войводата от юни с.г. и свързаните с него документи не се анализират и оползотворяват поради предубедеността на някои автори. А съображенията му, колкото и да не са напълно ясно и буквално изразени, разкриват съдържанието си, ако бъдат обективно разгледани и съпоставени с другите налични данни от български и чужд произход. При това много съществено е, че съобразяването с наличните извори дава възможност да се установят важни страни от политическите виждания на войводата, а и на Левски, през 1871-1872 г.

Предубежденията и предпоставените трактовки за възгледите и дейността на П.Хитов пречат за обективния и критичен анализ на изворите и по други въпроси. Изхождайки от също предпоставени и силно политизирани позиции, че при всички случаи единствено Левски е прав, а всички останали не, без да се взема предвид възможната непълна осведоменост поради разстояния и други причини или поводи, пропускани и недооценявани при преценката на комплицирани обстоятелства и отношения вътре в организацията, често се пренебрегват лесно обясними или доказуеми по извори условия, свързани с войводата. Такъв е случаят и с постоянно повтаряното обвинение, че като не се завръща в България съгласно настояванията на Левски, войводата не признавал и не разбирал ролята на БРЦК, не се подчинявал на ръководителите му и разединявал революционните сили. Но тук се пропускат няколко съществени факти и реални условия, които действително му пречели да стори това, което се искало от него.

Ако не си затваряме очите пред действителните обстоятелства обаче, ще стигнем до други и по-близки до тях изводи. На първо място следва да вземем под внимание съображенията на самия Хитов, че като известна личност за турците и дипломатите, в България той не би бил полезен, дори че присъствието му може и да вреди на организацията. Тези аргументи войводата не развива достатъчно подробно и естествено Левски не ги приема и продължава да настоява за завръщането му. Но и неговите намерения, и Хитовите обяснения би трябвало да се преценят аналитично, за да се стигне до убедителен и съответстващ на действителността отговор за различието в мненията им по този въпрос и причините за тях. Нещо повече - ще се види, че Хитов не отказва да участва в хода на подготовката и на предвижданото въстание изобщо, а изтъква опасностите и отрицателните последици от свое посто-